

ISLAM I MUSLIMANI U KANADI

Ne zna se točno kada je prvi musliman došao na tlo Kanade, ali je 1871. godine registrirano 13 muslimana koji su po svojoj prilici bili iz Bosne i Albanije, koji su zajedno s Hrvatima krenuli *trbukom za kruhom* u prekontinentalnu zemlju. U posljednjem popisu pučanstva iz 2001. godine u ovoj zemlji je zabilježeno 579.640 muslimana u svim pokrajinama, a najviše ih je zabilježeno u Ontariju 352.530. Evo u kojim sve pokrajinama žive muslimani:

Broj	Ime pokrajine	Broj muslimana
1	Ontario	352.530
2	Kvebek	108.620
3	Britanska Kolumbia	56.220
4	Alberta	49.040
5	Manitoba	5.095
6	Nova Škotska	3.545
7	Saskatchewan	2.230
8	Novi Brunswick	1.275
9	Newfoundland i Labrador	630
10	Otok princa Edvarda	195
11	Sjeverozapadna teritorija	180
12	Yukon	60
13	Nunavut	30
	UKUPNO KANADA	579.640

Demografski stručnjaci pretpostavljaju da je broj muslimana 2006. godine dosegao brojku od 750.000. Tu procjenu međutim treba uzeti s rezervom, jer je uobičajeno da i muslimanski i zapadni demografi nerijetko pretjeruju u procjenama broja muslimana. Jedni to rade ističući nadmoć broja pripadnika islama, a drugi da bi plašili vlasti zapadnih zemalja i kršćane s rastućim brojem muslimana koji bi za nekoliko desetina godina mogli postati većina u brojnim zapadnim zemljama.

Većina današnjih kanadskih muslimana su rođeni u zemlji, dok jedan manji procent je onih koji su doselili i još manji broj onih koji su prišli islamu iz drugih religija. Kao i u drugim zapadnim zemljama i u Kanadu su muslimani doselili tražeći posao, ali ima i jedan broj političkih emigranata koji su zbog torture i nehumanog odnosa prema njima u muslimanskim zemljama, te drugačijeg političkog stava, bili prisiljeni doseliti se među ostalim i u Kanadu. Tako na primjer Kanada je 1980. godine postala značajno sklonište stanovništvu koje je bježalo pred građanskim i etničkim sukobima u Libanonu, a 1990. i Somalcima koji su bježali pred građanskim ratom u toj zemlji. Veliki broj bosanskih muslimana također je našao utočište u ovoj zemlji za vrijeme velikosrpske agresije na BiH. U Kanadi se mogu naći iseljenici muslimani iz svih muslimanskih zemalja od Albanije do Bangladeša. Kao što se vidi iz priložene tablice, najveći broj muslimana živi na području provincije

Ontario i to u glavnom gradu Toronto u kome ih je 2001 godine zabilježeno 254.110. Kanada je jedna od rijetkih zapadnih zemalja koja dopušta nošenje *hidžaba* u školama, univerzitetima i radnim mjestima, iako vlasti Kvebeka nerado prihvaćaju *nikab* i *burku* na javnim mjestima.

Kanadske vlasti poštuju islamske blagdane i hranu sukladno propisima *halala* ali je teško istu naći u dućanima izvan velikih gradova.

Prva džamija u Kanadi je sagrađena 1938 godine u gradu Edmontonu kada je u zemlji bilo oko 700 muslimana. Ta džamija je danas sastavni dio muzeja u Fort Edmondton parku. Mali broj muslimana doseljavao se nakon Drugog svjetskog rata sve do 1960 godine, nakon uklanjanja europskim emigracijskih ograničenja, kada u zemlju stižu poveće grupe muslimana. Prema rezultatima popisa stanovništva iz 1971 godine u Kanadi je bilo 33.000 muslimana, a 1981 godine broj se popeo na 98.000, zahvaljujući povoljnoj useljeničkoj politici kanadskih vlasti. Već 1991 godine u Kanadi je zabilježeno 253.265 muslimana, a deset godina kasnije njihov broj je narastao na više od 579.000.

Pored muslimana *ehli-sunnetskog* teološkog opredjeljenja ima poveći broj i ši'a i Ahmedija koje kanadske vlasti ubrajaju među muslimane, iako muslimanske teološke vlasti ubrajaju ih među novoosnovane religije jer je njihovo učenje nespojivo s islamskim. U Kanadi djeluje šest različitih islamskih udruga:

1. Ahmedijska muslimanska zajednica
2. Kanadski islamski Kongres koji predstavlja muslimane ehli-sunneta i imaju potporu većine muslimana ovoga mezheba. Predsjednik Kanadskog islamskog kongresa je dr. Muhammed Ibrahim el-Masri koji često istupa na islamskim kongresima i konferencijama. Prema njegovoj izjavi šestorica kanadskih muslimana obnašaju visoke političke funkcije. Šestorica njih su članovi Kanadskog Parlamenta od čega četvorica u Gornjem domu, a dva u Donjem domu (Senatu).
3. Kanadska skupština Ehlul-Bejt (ši'itska zajednica)
4. Muslimanska Udruga u Kanadi (MAC), organizacija koja zagovara prava i građanske slobode muslimana.
5. Kanadski Kongres muslimana, osnovan 2002. godine. To je udruga koja zagovara progresivni i liberalni islam.
6. Kanadska muslimanska Unija.

U svibnja ove godine (2010.) kanadska vlada je dodijelila Agi Khanu počasno državljenstvo, duhovnom vođi oko 20 milijuna muslimana Ismaelita, pripadnika mezheba Ismailićana. On je jedini duhovni vođa uz Dalaj Lamu koji je dobio ovu čast.

Treba međutim istaći da muslimani u Kanadi od 2001 godine doživljavaju neugdna iznenađenja od kanadskih vlasti. tako na primjer odlukom ministra unutarnjih poslova sve su džamije, islamski centri i islamski institucije nadgledane od policije i izvještajnih institucija. U

jednoj anketi provedenoj među Kanadānima njih 75% smatra islam odgovornim za terorističke napade u Americi.

Muslimanska populacija u Kanadi je vrlo mlada. Tako na primjer tvrdi se da polovica muslimana u Kanadi je mlađa od 28 godina, što dokazuje njihovu spremnost da se suoče sa budućim izazovima. U nekim moćnim kanadskim krugovima kruže procjene da muslimani nisu u stanju sa svojom vjerom integrirati se u kanadsko društvo, pa s toga treba vršiti na njih pritisak na labavijem odnosu prema vjeri.

Iako se ne zna točan broj džamija i mesdžida u Kanadi pretpostavlja se da ih ima oko 230.

U Kanadi djeluje i 5 bošnjačkih džemata, od kojih tri imaju stalne imame i to u Torontu, Hamiltonu i Bošnjački islamski centar u Torontu, dok su preostala dvojica povremeni imami i to u Kitcheneru i Londonu. Pored spomenutih gradova, muslimana Bošnjaka ima u Kalgariju, Edmontonu i drugim gradovima. Prva džamija u Kanadi u Edmontonu bila je djelo naših muslimana. Bošnjačka islamska zajednica Gazi Husrevbeg u Torontu okuplja 450 bošnjačkih obitelji. Ne zna se točno koliko Bošnjaka živi u Kanadi, ali se pretpostavlja da ih ima više od 20.000. Njihova je veza s domovinom snažna i pokazala se efikasnom za vrijeme velikosrpske agresije na BiH. I danas muslimani Kanade pomažu svoje sunarodnjake.

Džamija i Islamski centar u Torontu

Ahmedijska džamija *Bejtul-islam* Maple- Ontario

Mesdđid Barrie- Ontario

Džamija u Kalgariju

Džamija u Otavi

Međureligijski dijalog jedna je značajnih aktivnosti Bošnjačkog islamskog centra u Torontu